

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

**10 let
ODDELKA ZA
AKUTNO PALIATIVNO
OSKRBO**

2007 -2017

21. marec 2017

Strokovni odbor:

Jožica Červek

Maja Ebert Moltara

Jana Pahole Goličnik

Maria Gloria Mehle

Boštjan Zavratnik

Organizacijski odbor:

Marjana Bernot

Amela Duratović Konjević

Nataša Zlodej

Urednik zbornika:

Maja Ebert Moltara

Organizator in izdajatelj:

Onkološki inštitut Ljubljana

Ljubljana, marec 2017

Pogled nazaj: Razmišljanje o razvoju paliativne oskrbe

Josipina Ana Červek

■ OI - center za celostno
obravnavo bolnikov z rakom

■ Leta 1938 je zavod začel z
delom, z vodilnim načelom
multidisciplinarnega
zdravljenja in raziskovanja
rakavih bolezni.

■ PO je sestavni del oskrbe
bolnikov z rakom (osnovna
in specialistična)

■ Strokovna usposobljenost
- terciarna raven

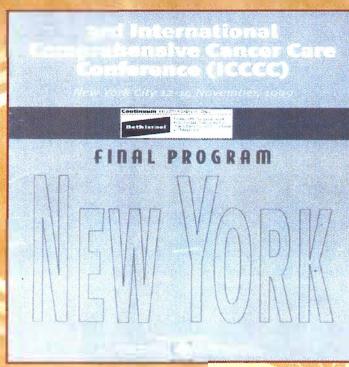

Časovni mejniki v razvoju PO na OI

Metka Klevišar (r. 1944), zdravnica,
publicistka, predavateljica, prevajalka in
specialistka radioterapije

- 1995 - s sodelavci ustanovila Slovensko društvo hospic
- 1995 - postala Slovenka leta
- 2001 - dobila nagrado Mesta Ljubljane.
Dosej je izdala sedem samostojnih knjig:
 - 1990 - Kako udomatiti boleznen
 - 1994 - Spremljanje umirajočih
 - 1996 - Čisto vsakdanje stvari, 1. del
 - 1998 - Na poti vere, upanja, ljubezni
 - 2004 - Moja četrtta kariera
 - 2006 - Čisto vsakdanje stvari - 2. del
 - 2009 - Umetnost sobivanja

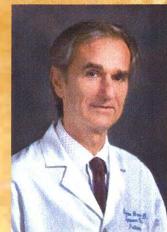
Leta 1999:

Usposabljanje
iz paliativne
oskrbe,
New York

Leto 1999:

Training from palliative medicine and care in New
York; 3rd International Comprehensive Cancer Care
Congress - ICCC

Eduardo Bruera,
MD

Neil MacDonald,
Montreal, Quebec

Stein Kaasa
Trondheim

Leto 2000:

Multidisciplinarni tim za PO kot svetovalni organ

Vključevanje v nacionalni program zdravja in socialnega zavarovanja

Leto 2001 - 2003:

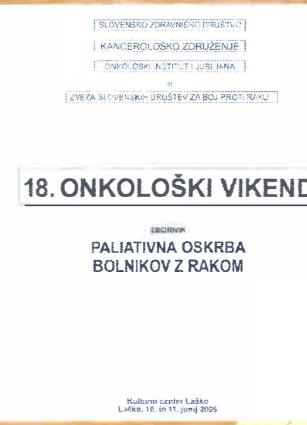
Na OI se zaposli dr. Urška Salobir

Opravila specializacijo iz PO v Angliji

Leto 2005:

- Priprava programa za nadaljnji razvoj PO

Leto 2007:

Namen paliativnega oddelka: reševanje akutne in kompleksne simptomatike paliativnih bolnikov, aktivno iskanje drugih možnosti za oskrbo paliativnih bolnikov, paliativni tim se vključuje v oskrbo paliativnih bolnikov na oddelkih.

Najdaljša doba hospitalizacije na paliativnem oddelku: podan je bil predlog, da bi bila najdaljša doba hospitalizacije 14 dni, o tem se bomo še dogovarjali.

Začetek delovanja paliativnega oddelka: 3. 1. 2007

Izvleček zapisnika strokovnega sveta

Leto 2007:

Oddelek za akutno paliativno oskrbo

Most med oskrbo bolnikov na OI in dolgorajno paliativno oskrbo - paliativna oskrba v drugih ustanovah in domači oskrbi: zagotovljena nepretrgana oskrba

- strokovi nivo: tercijaren
- oskrba bolnikov s težko obvladljivimi simptomi
- priprava standardov in priporočil
- klinične raziskave iz PO
- učna baza za izobraževanje iz PO
- podpira in dopolnjuje osnovno paliativno oskrbo

Ovire za razvoj PO

Medicinski model je usmerjen v diagnosticiranje in zdravljenje:

- Zahaja po podaljšanju življenja, ne glede na stadij bolezni
- Tu ni prostora za širši spekter človekovih potreb: psihosocialne, duhovne in druge potrebe.

Stališča ZN: filozofija hospica

Stališča MZ: preferira razvoj osnovne PO (uravnivovalka)

Edina akutna paliativna enota v Sloveniji

V razvoju paliativnega programa 4. stadiji (E. Bruera)

4 stadiji v razvoju PO

1. stopnja: ZANIKANJE

Nezavedanje potreb po paliativnih programih.

2. stopnja: PALIFOBIA

Spoznanje, da problem obstaja, vendar vedno v povezavi s strahom pred posledicami problema in možnimi rešitvami.

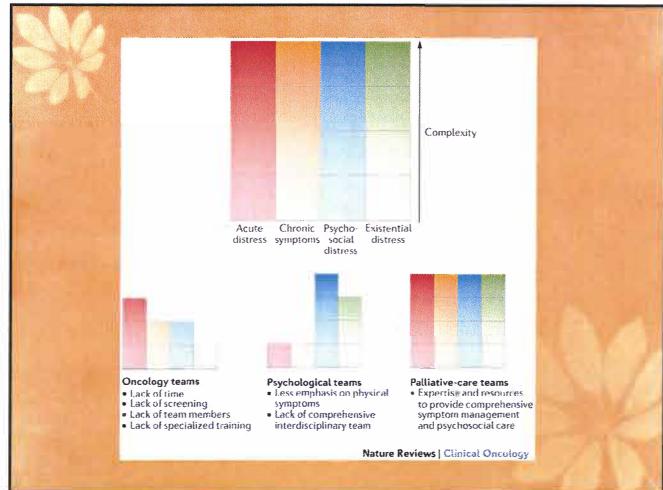
3. stopnja: PALILALIJA

Je zelo nevarno obdobje, ki pogosto privede do izgorevanja osebja za paliativno oskrbo.

4. stopnja: PALIACTIVE

PO integrirana v celostno obravnavo rakave bolezni

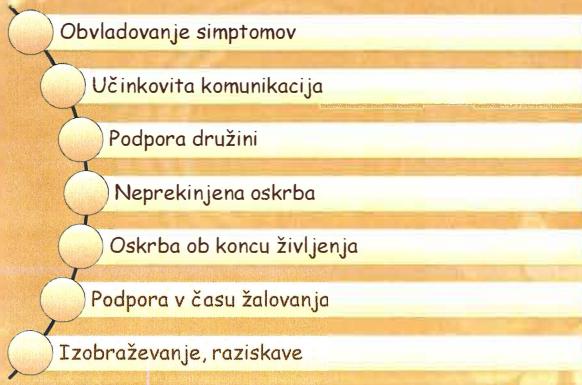
Ovire v osnovni PO (klinični oddelki):

- Zmote: PO je sinonim za zadnje obdobje življenja
- Simptomatsko zdravljenje ≠ multiprofesionalna PO
- Prepoznavanje, stopenjska ocena, obravnavna in sledenje simptomov
- Napovedni pokazatelji za oceno preživetja
- Kakovost življenja
- Prepoznavna umiranja
- Veččina komunikacije

Prednosti oskrbe na akutnem oddelku za PO

- Klinična obravnavava bolnikov po kliničnih poteh (prirejena Edmontonška skala in KPU)
- Dobra seznanjenost bolnikov in svojcev s stanjem bolezni
- Organiziranje sestankov z družinskimi članji
- Psihosocialna in duhovna podpora bolnikom in svojcem
- Dobro sodelovanje s protibolečinsko ambulanto
- Povezava s paliativno oskrbo izven OI

Ključni deli paliativne oskrbe

Orodja:

Edmontonova stopenjska lestvica simptomov

- Ocena funkcijskega stanja po Karnofskem
- Izvidi laboratorijskih testov

OCENA PREŽIVETJA PRI BOLNIKIH ZI HAPEDOVALIM RAKAVIM BOLEZNIM		Zbir simptomov (Edmontonov stopenjski indeks)	Zbir simptomov (Edmontonov stopenjski indeks)	Zbir simptomov (Edmontonov stopenjski indeks)
Stanje	Stopnja			
Bolnik je umrle	0	0	0	0
Zdravje	100	0	0	0
Pravilno	95	1	0	0
Dobro	75	1	0	0
Čudoma dobro	50	1	0	0
Čudoma dobro	25	1	0	0
Čudoma dobro	10	1	0	0
Čudoma dobro	5	1	0	0
Čudoma dobro	0	1	0	0
Čudoma dobro	-5	1	0	0
Čudoma dobro	-10	1	0	0
Čudoma dobro	-25	1	0	0
Čudoma dobro	-50	1	0	0
Čudoma dobro	-75	1	0	0
Čudoma dobro	-100	1	0	0
Čudoma dobro	-125	1	0	0
Čudoma dobro	-150	1	0	0
Čudoma dobro	-175	1	0	0
Čudoma dobro	-200	1	0	0
Čudoma dobro	-225	1	0	0
Čudoma dobro	-250	1	0	0
Čudoma dobro	-275	1	0	0
Čudoma dobro	-300	1	0	0
Čudoma dobro	-325	1	0	0
Čudoma dobro	-350	1	0	0
Čudoma dobro	-375	1	0	0
Čudoma dobro	-400	1	0	0
Čudoma dobro	-425	1	0	0
Čudoma dobro	-450	1	0	0
Čudoma dobro	-475	1	0	0
Čudoma dobro	-500	1	0	0
Čudoma dobro	-525	1	0	0
Čudoma dobro	-550	1	0	0
Čudoma dobro	-575	1	0	0
Čudoma dobro	-600	1	0	0
Čudoma dobro	-625	1	0	0
Čudoma dobro	-650	1	0	0
Čudoma dobro	-675	1	0	0
Čudoma dobro	-700	1	0	0
Čudoma dobro	-725	1	0	0
Čudoma dobro	-750	1	0	0
Čudoma dobro	-775	1	0	0
Čudoma dobro	-800	1	0	0
Čudoma dobro	-825	1	0	0
Čudoma dobro	-850	1	0	0
Čudoma dobro	-875	1	0	0
Čudoma dobro	-900	1	0	0
Čudoma dobro	-925	1	0	0
Čudoma dobro	-950	1	0	0
Čudoma dobro	-975	1	0	0
Čudoma dobro	-1000	1	0	0

DRUŽINSKI SESTANEK
PRIPOROČILA ZA POTEK PO KAKIH

Koraki

1. Priprava na pogovor – podrobno poznavanje bolešnika zgodnjine in obseg bolezni, pomerjen prostor in čas ter prisotnost članov zdravstvenega tima in bolnikovih bližnjih
2. Ocena bolenika zaznave – kaj že ve o svoji bolezni in kaj si predstavlja, da je vzrok njegovim tezavam
3. Bolnikovo soglasje o tem, koliko želi biti seznanjen – če ne želi slišati resnice, se lahko podrobnosti o njegovi bolezni morda sporočijo bolnikovim bližnjim
4. Podajanje informacij – sporočanje resnice (slabe novice) se izvede z predhodnim opozorilom, da se lahko bolnik na prihajajočo novico pripravi, ter tudi pogovor ustavi, če se preindi in ne želi slišati podrobnosti (npr. »Dobri smo izvede preiskav, ki smo jih opravili. Žal vam moramo povedati, da so pokazali resneje rezultate, kot smo učeli da bodo. A želite, da vas o tem podrobnejše seznamimo?«)
5. Odziv na pojav čustev – sočutja, empatična podpora bolniku in bolnikovim bližnjim
6. Načrt in povzetek – preventivno razumevanje sporočenega in skupno načrtovanje za naprej (vsi nadaljnje oskrbe)

Dodata pripomoček glede načina komuniciranja

1. Udobnost	2. Razumljiv jezik	3. Stil spraševanja (odprt, zaprt vprašanja)	4. Uporaba molka	5. Aktivno poslušanje	6. Refleksija	7. Povzetek
-------------	--------------------	---	------------------	-----------------------	---------------	-------------

Izdelava protokola in uvedba družinskih sestankov

Spremembe umeščenosti paliativne oskrbe

Začetna umeščenost paliativne oskrbe

Zdravljenje usmerjeno v podaljšanje življenja	Paliativna oskrba
---	-------------------

Sodobna umeščenost paliativne oskrbe: vsi stadiji razširjene bolezni

Supportive care	Palliative care	Hospice care
-----------------	-----------------	--------------

No evidence of disease Curable cancer Incurable cancer Bereavement

Nature Reviews | Clinical Oncology

Paliativna oskrba
ZADNJI DNEVI ŽIVLJENJA
Novice za bolike in njihove bližnjike

KLINIČNA POT UMIRAJOCEGA (LKP)

- Bolnik vezan na posteljo
- Tekočino lahko uživa le po požirkih
- znaki zmanjševanja zavesti
- Ne more več zaužiti tablet

SIMPTOM **INCIDENCA**

TERMINALNO HOPENJE	56%
BOLEČINA	51-56%
OBSMRTNI NEMIR	30-42%
TEŽKO DIHANJE	22-26%
SLABOST IN BRUHANJE	12-14%

morfín (Morphini hydrochloridum)
haloperidol (Haldol®)
midazolam (Dormicum®)
hioscin hidrobromid (Buscopan®)
deksametazon (dexksametason)

antibiotiki
 x antidepressivi
 x odvajači
 x antiafetimiki
 x antikoagulatorji
 x vitamini, itd.

Leto 2009:

Onkološki inštitut Ljubljana prejme ESMO akreditacijo za onkološki center odličnosti z intergrirano paliativno oskrbo

ESMO Designated Center of Integrated Oncology and Palliative Care for the period 2010 – 2012

On the occasion of: ESMO Congress 2009, 21-24 September 2009, Berlin, Germany

On the occasion of: National Conference on Palliative Care Working Group, 2009, Ljubljana, Slovenia

On the occasion of: National Conference on Palliative Care Working Group, 2009, Ljubljana, Slovenia

Leto 2009/2010:

Pilotni projekt Ministrstva za zdravje RS: izvajanje celostne paliativne oskrbe v ljubljanski regiji

IZVAJANJE CELOSTNE PALIATIVNE OSKRBE V LJUBLJANSKI REGIJI

RAZISKOVALNO DELO NA ONKOLOŠKEM INŠTITUTU

Obračevalna bolnikov z rakom v zadnjih šestih mesecih življenja

BERNOT, Marjan, ČERVEC, Jasica, EBERT, Majda, RAJER, Mirjana, LOKAR, Katarina, SEBEDIN, Barbara, SERUGA, Boštjan, ZAKOTNIK, Branko, Paliativna oskrba bolnikov z rakom. Zdravstvo Ljubljana, 2009, str. 104-107.

Care of the dying: the last 72 hour of life.

EBERT, Majda, ČERVEC, Eva, RAJER, Mirjana, SUBIĆ KEVO, Jasenko, SEBEDIN, Barbara, STRANCI, Klemja, ČERVEC, Jasica. Committed to people - abstracts. Newmarket: Howard Medical Communications, 2009, str. 88.

Chemotherapy and targeted therapy (ChT) in last weeks of life.

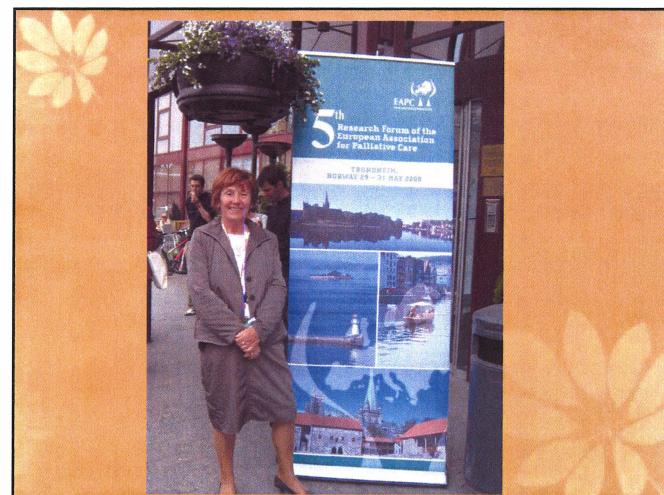
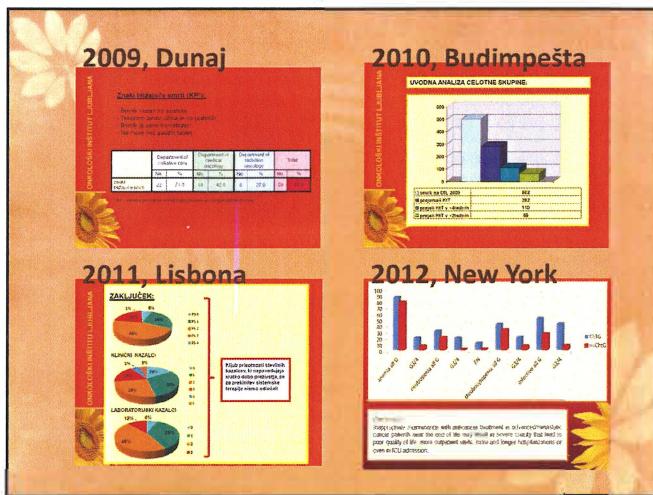
IVANETIC, Maja, EBERT, Majda, RAJER, Mirjana, LUK, Mojca, RAVNIK, Maja, ZAVRATNIK, Boštjan, PELIPENKO, Klara, ČERVEC, Matja, MESTI, Tomaž, HORVAT, Matja, GREGORIČ, Brigita, PELIPENKO, Klara, ZAKOTNIK, Branko, ČERVEC, Jasica, TONKLI, Alenka, V. *Palliative care reaching out - abstracts*, (European journal of care). Chipping Norton: Howard Medical Communications, 2011, vol. 26, no. 3, p. 250.

Parameters estimating the length of survival in the end of life care.

EBERT, Majda, MESTI, Tomaž, IVANETIC, Maja, ČERVEC, Matja, RAJER, Mirjana, ZAVRATNIK, Boštjan, Mojca, RAVNIK, Maja, HORVAT, Matja, GREGORIČ, Brigita, PELIPENKO, Klara, ZAKOTNIK, Branko, ČERVEC, Jasica, TONKLI, Alenka, V. *Palliative care reaching out - abstracts*, (European journal of care). Chipping Norton: Howard Medical Communications, 2011, str. 199.

Adverse effects of chemotherapy near the end of life.

Ebert MM, Mestl T, Mršnik M, Ivanetić M, Červec M, Rajer M, Zavratnik B, Uni M, Tonkli A, Ravnik M, Horvat M, Gregorič B, Pelipenko K, Zakotnik B, Červec J. Abstract accepted for the 7th World Congress of the European Association for Palliative Care (EAPC), Trondheim, June 2012.

Leto 2008:

Šola za paliativno oskrbo bolnika ob koncu življenja
Onkološki inštitut
18.-19. april 2008

O Onkološki INSTITUT IZUSLJEDNIK LUBLJANA

Združenja za uporabo v paliativni medicini

O Onkološki INSTITUT IZUSLJEDNIK LUBLJANA

Bogata vježbanja v paliativni oskrbi

Leto 2011:

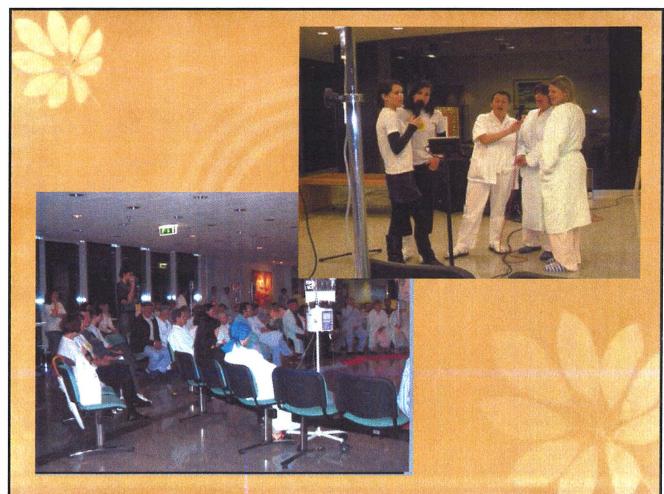
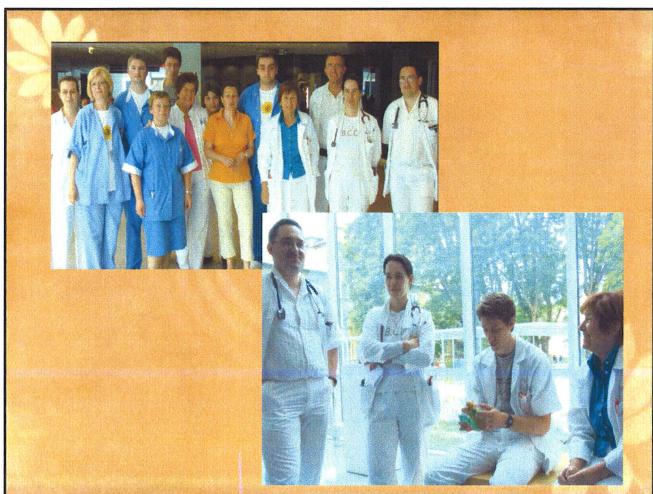
2. šola za PO: ABC paliativne oskrbe pri bolnikih z rakom

Ponedeljek, 14. 10. 2011 (14.00 - 18.30)

- Bolečina (teče obvladljivi primer); Slavica Lahajnar, dr. med.
- Tehko dihanje, kašelj, in druge respiratorne težave; Mijana Rajer, dr. med.
- Nega usi, kože in oteklin; Boštjan Zavratnik, dipl. zdrav.
- ODMOR (18.30 - 19.00)
- Nausea, bruhanje in obstrukcija prebavit; Jemelj Benedik, dr. med.
- Anoreksija, kaheksija in prehrana; Jozica Červek, dr. med.
- Zaprite in dnika; prof. dr. Branko Zantomik, dr. med.

Sobota, 15. 10. 2011 (8.30 - 12.30)

- Depresija, anksioznost in zmedenost; Jemelj Benedik, dr. med.
- Urgentna storja v paliativni oskrbi: obstrukcija dihal, masivna krvavitev, sindrom zg. vene cave, tamponada srca, hiperkalemija, epileptični napad, komprezija hlbčnjake, Maia Ebert, dr. med.
- Duhovna podpora in žalovanje; Klemia Štrancar, univ. dipl. teol.
- ODMOR (10.00 - 10.30)
- Zadnjih 48 ur; delavnica (Jemelj Benedik, dr. med.)
- Komunikacija z boznikom, družino in sodelavci; delavnica (Tanja Žagar, univ. dipl. psih.)

“Z občudovanjem in spoštovanjem se moramo danes spominjati daljnovidnosti in smelosti naših pionirjev, da so prav s takim obsežnim konceptom v skrajno skromnih razmerah zasnovali naš inštitut. Marsikaj se danes zdaj že samo po sebi umevno; vendar pa si zasnova in njena uresničitev nista lahko utirali poti, niti ob njegovem začetku niti kasneje, kar seveda ni bil primer samo nas.”¹

The image shows a close-up of a field of daisies. The flowers have white petals and bright orange-yellow centers. The background is slightly blurred, creating a soft, sunlit effect. In the top right corner, there is a circular graphic element containing a stylized illustration of a daisy flower.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana Institute of Oncology Ljubljana

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

1. simpozij o paliativni (blažilni) oskrbi, Ljubljana 19-20. maj 2000

Zakaj je paliativna oskrba zame tako pomembna?
Salobir U.

NAPREDOVAL RAK – DODAJMO ŽIVLJENJE DNEVOM

Judith Clark, RN
PA, BC, CCRN, CRRN
Nursing Manager
Gardiner Cancer Center
University of Connecticut Health Center

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana Institute of Oncology Ljubljana

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

CARDIAC THERAPY UNIT: THE ONCOLOGY AND CARDIOLOGY INTERDISCIPLINARY TEAM

Cardiac therapy unit

Cardiac therapy unit

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana Institute of Oncology Ljubljana

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Urška Salobir

- spremljanje in obravnavanje bolnikov v paliativni oskrbi

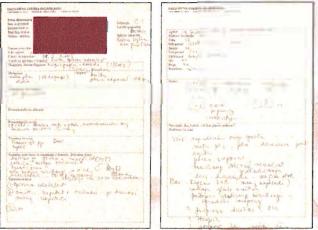
10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana Institute of Oncology Ljubljana

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Urška Salobir

- spremljanje in obravnavanje bolnikov v paliativni oskrbi
- uvedba dokumentacije v paliativni oskrbi

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana Institute of Oncology Ljubljana

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Urška Salobir

- spremljanje in obravnavanje bolnikov v paliativni oskrbi
- uvedba dokumentacije v paliativni oskrbi
- seznam zdravil ob odpustu

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana Institute of Oncology Ljubljana

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

»Ovire vidiš samo takrat, kadar umakneš pogled od cilja.“

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Kljud težavam se vztraja

O ONKOLOŠKI INSTITUT LJUBLJANA
Poletna akademija za akutno-paliativno oskrbo
Založba S. Jelčič Ljubljana
prim. Jožica Červek, dr. med.
Ljubljana, 28. 2. 2008

prim. Jožica Červek, dr. med.
v.d. akademikev direktorja
Onkološkega oddelka

ZADOKA: Povzetek konferenca v dnevu 28.2.2008

Uvod

Torec za poslovno oddelko Onkološkega instituta je bil usmerjen na spodbujanje tega, da se načrtovanje vsebine akademskega srečanja sklicejo na dejavnosti, potrebe in potrebu po znanju in znanju, ki so v tem času na voljo. Vsebina akademskega srečanja je bila izvedena v skladu z načrtom. Ključni temi seminarjev delajočih na posloku v oddelku akademskega srečanja pa vrednost za posameznika in skupino delajočih na posloku. Torec za poslovno oddelko Onkološkega instituta je bil usmerjen na spodbujanje vsebine akademskega srečanja, ki je v skladu z načrtom.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Priporočila za izvajanje paliativne oskrbe

O ONKOLOŠKI INSTITUT LJUBLJANA
V nadaljevanju vam posredujemo kratka priporočila za izvajanje paliativne oskrbe (PO) bolnikov. Vnajprej se zahvaljujemo za veliko povrtno informacijo.

- 1) Potrebo po PO oskrbi odredi izključno lečilci onkologo na svojo pobudo ali pobudo drugih zdravstvenih delavcev.
- 2) Bolnik naj bo seznanjen s svojim zdravstvenim stanjem in možnimi načini zdravljenja.
- 3) Bolnik se mora strinjati s paliativnim načinom obravnavi.
- 4) Po preodprtih povzetu z lečilcem onkologom lahko bolnik počasi dobiti tudi informacije o tem, da je način za PO.
- 5) Za reševanje sprotnih organizacijskih problemov se obržežite na koordinatorja za PO - mag. Klemetu Strancar.
- 6) V kolikor želite povrtno informacijo o stanju bolnika po odprtju iz OI, se obrnite na mag. Klemetu Strancar.

Lepi pozdrav,
Vedti tim za PO

Ljubljana, 03.07.2006

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Priporočila za izvajanje paliativne oskrbe

O ONKOLOŠKI INSTITUT LJUBLJANA
J. MEDICINSKO-SOCIALNA SLUŽBA
1. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
2. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
3. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
4. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
5. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
6. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
7. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
8. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
9. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
10. NADOMESTNIK ZA PREDSTAVNIK LJOV
11. KOORDINATOR ZA PALIATIVNO OSKRBO
12. VODJA PREDSTAVNIKOV LJOV

mag. DIANA JELAČ, uni. Dipl. soc. del.	01 5879 839
LEONIDA MARINKO, dipl. soc. del.	
ZVEJDANA SNOJ, dr. med., spec. Psihoter.	01 5879 170
Mag. ANDREJA SKUFCA SMARDEL	01 5879 181
Prim. mag. SLAVICA LAHANAR, dr. med.	01 5879 520
MIRA LAGONDER, viš. med. ses.	
JOŽICA JELEN JURČ, dms	01 5879 856
MONICA TRBOVAN, viš. ses.	01 5879 876
M. dr. med.	
D. dr. med.	
SE. NADA BOTONIK-KOŽIČEK,	
NIS MILAKA MASTNAY, dms	
MIRKO ŠLIPAR, bolnični župnik	01 5879 837
EDITAROTNER, dipl. farmat.	01 5879 473
MONIKA ŠONC, mag. farm. spec.	01 5879 690
DIANA JELČ, uni. Dipl. soc. del.	01 5879 815
LEONIDA MARINKO, uni. Dipl. soc. del.	
mag. KLEMJA STRANCAR, univ. dipl. teol.	01 5879 637
Prim. JOŽICA ČERVEC, dr. med.	01 5879 287

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Uvodjenje izobraževanja s področja paliativne oskrbe v redni program specializantov:

O ONKOLOŠKI INSTITUT LJUBLJANA
PRGRAM IZOBRAŽEVANJA SPOLNIKOV DRŽAVNE FONDAZIJE NAJETNO VREDNOVANJA IN OSKRBE

• Izobraževanje z vsebnostjo področja paliativne oskrbe v redni program specializantov

Začetek del končanja seminarskih razprav, predstavitev rezultatov razprav in predavanje učiteljev

specializanti interistične onkologije specializanti družinske medicine

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

2007 - 2017

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Prim. Jožica Červek

- ustavitev oddelka za akutno paliativno oskrbo

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

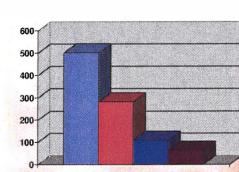
O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Prim. Jožica Červek

• ustanovitev oddelka za akutno paliativno oskrbo
• raziskovanje, analize

2010, Budimpešta

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Prim. Jožica Červek

• ustanovitev oddelka za akutno paliativno oskrbo
• raziskovanje, analize
• klinične poti

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Začetek OAPO, podporniki brez katerih ne bi šlo

Prof. Dr. Branko Zakotnik, dr. med.
predstojnik internistične onkologije (takrat)

Dr. Hotimir Lešničar, dr. med.
strokovni direktor Onkološkega inštituta (takrat)

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Začetek OAPO

From: Strancar Bojan
Sent: 29. Januar 2007 15:01
To: Loker Katharina; Žagar Andreja; Petrič Laura; Rebešek Marija; Rous Tatjana; Muha Alenka; Turna Zlatka; Blagaj Štefan; Beriot Marjan; Petruševični Biserka; Mušič Davor; Ursic Helena; Česar Cvetka; Erjavec Ždenka; Picnic Tjaša; Umetski Snežana; Muškar Denisa; Koren Peter; Lokajner Gorjanc; Logender Mira; Skufca Andreja; Fozoterapija obvezničio
Subject: OAPO ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO.doc
Attachments:

Spostovani!
V imenu prim. J. Červek vam posiljam naslednje obvestilo.

Dragi/e sodelavci/e, kolleg/e in koleg/e!

OBVESTILOM VAM, DA JE KROZNO ORGANIZIRAN oddelok za paliativno oskrbo (PO) na C2 (za začetek ima 6 postoli).

Namen oddelka, organizacije dela, način pooblaščanja zasedbe na oddelku pooblaščen v pristojnem programu.

PO je nova veja medicine, pri ne slabu razpolaganju z zelo začetnim obdobjom razvoja, večkrat nedelimirana. Zato prosim, da pričakovate lepo, za PO podprtje in razumevanje niste velikokrat nevedenega postolja. Veslo pomoci, zelo potrebitimo! Vsi pa imamo skupen cilj: boljša neštete bolnikov v zadnjem obdobju življenja (pogosto najtežem) in pomor svecem!

prim. dr. Jožica Červek

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Začetek OAPO

Namen oddelka:

- MOST med oskrbo bolnikov na OI in dolgotrajna paliativna oskrba - PO (v drugih ustanovah in domači oskrbi)
- Strokovno zahtevnejša (specialistična) PO vs. osnovni PO na drugih oddelkih
- Uveljavljanje standardov in priporočil
- Učna baza za strokovno izobraževanje zdravstvenega kadra (zaposlenega na OI in v drugih zdravstvenih ustanovah) iz PO
- Izvajanje kliničnih raziskav s področja PO

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Začetek OAPO

Kriteriji za sprejem na oddelek:

- Bolniki s težje obvladljivimi simptomi bolezni, ki niso obvladani s PO osnovnega tima
- Priprava načrta za PO pred odpustom (v domači oskrbi ali v drugo zdravstveno ustanovo)
- Terminalna faza bolezni, s težko obvladljivo simptomatiko
- Psihična podpora bolnikom in bližnjim v kritičnih situacijah, zaradi poslabšanja bolezni, prenehanja antitumorskega zdravljenja, pričetka umiranja

	10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO
O	ONKOLOŠKI INSTITUT LJUBLJANA
	INSTITUT OF ONCOLOGY LJUBLJANA
1995	
2000	
2001	
2002	
2003	
2004	
2005	
2006	
2007	
2008	
2009	
2010	
2011	
2012	
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	
Izobraževanje s področja komunikacije 2007	
 HOSPIC Društvo za podprtje življenja	
<p>Dolnjaka 22, 1000 Ljubljana tel.: 01-403 61 60 faks: 01-420 52 66 e-pošta: hospic@zdravstvo.si www.hospic-zdravstvo.si</p>	
<p>Zadeva: Ponujba za strokovno izpopolnjevanje na temo KOMUNIKACIJE za strokovno osebje onkološkega inštituta v okviru paliativne oskrbe</p>	
<p>1. dan: A. SOČODANJE Z LASTNO MINIJAVOSTJO, 4. šol. ure</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razumevanje umiranja se začne v nas - Smrt kot posredni dej življenja <p>B. SPREMENJAVA DRUŽINSKE SITUACIJA V ČASU HUDE BOLEZNISI, 4. šol. ure</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sočodanje umirajočih in svojcev s procesom bolezni - Podpora družin <p>2. dan: A. UMEJESTVOSCHOUDANJA, 4. šol. ure</p> <ul style="list-style-type: none"> - Umestevanje samih konfliktov med ljudmi in umrlegi - Konflikti v odnosu do sebe, s stranjo bolnikov in projekti - težave znotrdbalcev v komunikaciji z bolnikom in svojci - konstruktivno reševanje konfliktov - zagovorništvo bolnikov <p>B. PRIPRAVA NA UMIRANJE IN SMRT, 4. šol. ure</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bivanje s smislo in duhovno opora 	

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana Institute of Oncology Ljubljana

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Tim Ambulante za zdravljenje bolečine

1995

2000

2001

2002

2003

2004

2005

2006

2007

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

2015

2016

2017

O ŠOLOGSKI INSTITUT LJUBLJANA INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

eapc

10th Congress of the European Association for Palliative Care

**20-23 July 2017 • Bratislava, Slovakia
www.eapc2017.org/eapc2017/**

CONNECTING DIVERSITY

Building up a palliative care service in Slovene cancer center - Institute of Oncology, Ljubljana

Abstracts

Introduction: Since 1995 the Institute of Oncology (IO) has been providing palliative care to patients with incurable cancer. In 2000 the first multidisciplinary team was established. The aim of this study was to evaluate the current state of our programme and to compare it with other European centres.

Aim: To evaluate the current state of our palliative care programme.

Methods: We used a questionnaire of the European Society of Palliative Care (EOPC) to evaluate the current state of our programme. The mean number of patients recorded before 2000 and in 2006 was compared. Physical responses (i.e. pain and/or respiratory compromise) were evaluated by the EOPC questionnaire. The number of patients with physical problems who were registered and admitted in the past year was calculated. The number of patients with physical problems who were registered and admitted in the past year was calculated.

Results:

- In 2006 there were 30,000 patients, admission of the representatives of OMT and the number of patients with physical problems were increased.
- The mean number of patients recorded before 2000 and in 2006 was 1,000.
- The mean number of patients recorded before 2000 and in 2006 was 1,000.
- Physical responses (i.e. pain and/or respiratory compromise) were evaluated by the EOPC questionnaire. The number of patients with physical problems who were registered and admitted in the past year was calculated.
- The number of patients with physical problems who were registered and admitted in the past year was calculated.

Conclusion: Multidisciplinary teams have been established. The number of patients with physical problems who were registered and admitted in the past year was calculated.

10th Congress of the European Association for Palliative Care

**20-23 July 2017 • Bratislava, Slovakia
www.eapc2017.org/eapc2017/**

CONNECTING DIVERSITY

eapc

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Imenovanje RSK za paliativno medicino 2007

Načrt načrta za izvedbo delavnice ob imenovanju RSK za paliativno medicino na podlagi rezultatov raziskovalnega dela. Načrt je bil predlagan na skupini za razvoj in razširjanje znanosti v letu 2007. Raziskovalni del je bil izveden v letu 2006.

Šola za paliativno oskrbo bolnika ob koncu življenja

Šola za paliativno oskrbo bolnika ob koncu življenja je bila organizirana v dveh delih: teoretični del in praktični del. Teoretični del je trajal dva tedna, praktični del pa en teden. Vsebujejoči del so bili organizirani v dve faze: teoretični del in praktični del.

Založba šolskega materiala

Založba šolskega materiala je bila organizirana v dve faze: teoretični del in praktični del.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Izdelava informativnih materialov 2008

Oncološki institut Ljubljana - Oddelek za akutno paliativno oskrbo

za bolnike in njihove bližnje

BOLNIKI IN STROKOVNIKCI

za zdravstvene delavce

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Izobraževanja 2008

Šola za paliativno oskrbo bolnika ob koncu življenja

Oncološki institut

Poziv na konferenco: Paliativne tehnike (10.06.2008)

Založba šolskega materiala

Založba šolskega materiala je bila organizirana v dve faze: teoretični del in praktični del.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Izobraževanja 2008

Šola za paliativno oskrbo bolnika ob koncu življenja

21. ONKOLOŠKI VIKEND

BOLNIKI IN STROKOVNIKCI - SKUPAJ USPEŠNEJŠI PRI PREMAGOVANJU RAKA

Paliativna oskrba, Červek J., Zakotnik B., Bolniki in strokovniki - skupaj uspešnejši pri premagovanju raka : zbornik, 21. onkološki vikend, Laško, 6. in 7. junij 2008

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Strokovni pripomočki 2008

Pregledi uporabljani v paliativni oskrbi

Založba za uporabo v bolnišnicah in nebolnišnicah

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Raziskovalno delo 2008

Strancar Klešja: Edi - raziskovalni projekti na internetu, z. 7/2008, s. 36
Izt.: Grgo Žerjav, Peter Majška, Enverg-Quaranta, gradivo za novake, Atelje Škola, tel. 061/111 1111

Koncept raziskanja predstavlja za ciljevi: pobiranje boljših videnj o tem, da se dobro mesto za oskrbo prevede iz delca. Prav tako je potreben raziskovalni projekt, ki bo poskušal ugotoviti, kaj je dobro mesto za bolnike, kdo je tam najbolj dobro primanj, in pa je resnično leto, skozi ki so tam mestni bolniki. V zadnjem času je bilo v Evropi in tudi v Sloveniji veliko raziskovalnih projektov, ki so poskušali ugotoviti, kaj je dobro mesto za bolnike, kdo je tam najbolj dobro primanj, in pa je resnično leto, skozi ki so tam mestni bolniki.

Prav tako se želi ustrezno prizeti za pogoje, kot s katerimi dosegajo strelčave v zadnjih dneh življenja. Tako da ga bodo vse možne raziskovalne grupe zavedale.

Naj bi pogosteje je pokrovitost. Mogoče se lahko v načinu raziskovanja zadrži zvezdica.

Diagram 4. Razlika v stroških za zdravila.

Zdravila	PALIATIVA	KURATIVNI OSKREB
mejni opisci	€ 540	€ 420
nazadnjeplastični heparini	€ 80	€ 240
salicilni antioksidanti in antiseptiki	€ 250	€ 40
peritonealna prehrana	€ 1.360	€ 2.170

The cover features a dark red header with the text "10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO". Below the header is the logo of the Oncology Institute Ljubljana, featuring a stylized letter "O" and the text "ONKOLOŠKI INSTITUT LJUBLJANA". To the right is a circular illustration of a dandelion flower. The main body of the cover is white and contains a quote in a serif font, framed by decorative red floral scrollwork. The quote reads: "»Večino pomembnih stvari v svetu so dosegli ljudje, ki so še kar vztrajali, ko je bilo že vse videti brezupno." At the bottom left, there is a vertical list of years from 1995 to 2017.

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

The timeline illustrates the progression of the pilot project from 1995 to 2017. The years are listed vertically on the left, with the years 1995, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, and 2017 each accompanied by a small square icon representing a specific phase or document.

1995

2000

2001

2002

2003

2004

2005

2006

2007

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

2015

2016

2017

Pilotni projekt 2009 - 2010

**IZVAJANJE CELOSTNE
PALIATIVNE OSKRBE
V LJUBLJANSKIM GORUŠIJSKI
IN POMURSKI REGIJI**

**IZVAJANJE CELOSTNE
PALIATIVNE OSKRBE
V LJUBLJANSKI REGIJI**

The screenshot shows the homepage of the OILO website. At the top, a banner celebrates '10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO'. Below it, the text 'OVIKOŠKI INSTITUT LJUBLJANA' and 'INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA' is displayed next to a circular logo featuring a daisy flower. A vertical timeline on the left lists years from 1995 to 2017. The main content area includes a section titled 'Raziskovalno delo 2009' with a link to 'EAPC 2009', which features a stylized brain graphic. To the right is a photograph of five people standing outdoors at a congress, with one person holding a large white cross-shaped sign. The bottom right corner contains text about the 'Care of the dying : the last 72 hour [!] of life.' and 'Committed to people : abstracts'.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Pridobitev akreditacije 2008

Institute of Oncology Ljubljana
Ljubljana, Slovenia

on the occasion of the ECCO 11 and 14th ESMO Multidisciplinary Congress Berlin, Germany 20.-24 September 2009

[Signatures of Dr. Janez Štefančič and Nathalie Chevallier]

ESMO Designated Center of Integrated Oncology and Palliative Care for the period 2010 – 2012

ESMO Logo

Palliativna oskrba v medijih

Tenkocutno in strokovno lajšanje bolezni, ki ni (več) ozdravljiva

Izobraževanja 2010:

22. ONKOLOŠKI VIKEND

PALLIATIVNA OSKRBA BOLNIKA OB KONCU ŽIVLJENJA

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Pridobitev akreditacije 2010

Palliative team

Oncology Institute of Ljubljana

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Palliativna oskrba v medijih

Tenkocutno in strokovno lajšanje bolezni, ki ni (več) ozdravljiva

Izobraževanja 2010:

22. ONKOLOŠKI VIKEND

PALLIATIVNA OSKRBA BOLNIKA OB KONCU ŽIVLJENJA

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Palliativna oskrba v medijih

S človečnostjo nad tabo

N

Izobraževanja 2010:

22. ONKOLOŠKI VIKEND

PALLIATIVNA OSKRBA BOLNIKA OB KONCU ŽIVLJENJA

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Izobraževanja 2010:

22. ONKOLOŠKI VIKEND

PALLIATIVNA OSKRBA BOLNIKA OB KONCU ŽIVLJENJA

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

18th International Congress on Palliative Care
October 5-8, 2010
Palais des Congrès, Montréal, Canada

IVANETIČ, Marinka, EBERT, Marinka, RAJER, Marinka, UNIK, Marinka, RAYNIK, Marinka, ZAVRATNIK, Bojan, PELIPENKO, Klaudija, ČERVEK, Matej, MESTI, Tanja, HORVAT, Matej, GREGORIĆ, Brigitte, ZAKOTNIK, Boštjan, ČERVEK, Jelica
Chemotherapy and targeted therapy (ChT) in last weeks of life.
J. palliat. care, 2010, vol. 26, no. 3, p. 250

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

»Daj vsakemu dnevnu možnost,
da bo najlepši dan v tvojem
življenju.“
(Mark Twain)

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Izobraževanja 2011

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Izobraževanja 2011

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

**Raziskovalno delo 2009:
nagrjen prispevki na 12. kongresu EAPC, Lizbona**

**CHILDREN'S VIEW
ON PALLIATIVE CARE**

Ward for acute palliative care with the priceless help of our volunteers

Zavratnik Bojan, Červec Jelica, Štrancar Kleilja, Žagar Tanja, Trontelj Zavratnik Marjanča

Institute of Oncology Ljubljana, Ward for acute palliative care, University Medical Centre Ljubljana, Department of Gastroenterology, Ljubljana, Slovenia

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Nagrjen prispevki na 12. kongresu EAPC, Lizbona
Children's view on palliative care

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O ONKOLÓGSKI INSTITUT LUBLJANA INSTITUTE OF ONCOLOGY LUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Nagrajen prispevki na 12. kongresu EAPC, Lizbona
Children's view on palliative care

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

1995
2000
2001
2007
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017

Ožigovški
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

The 2011 European Multidisciplinary Cancer Congress

14-16 September 2011

Advancing Palliative Care in Slovenia

Bostjan Zavratnik Is Part of a Team that Provides Hands-on Care for Cancer Patients.

After a decade of work, Bostjan Zavratnik, a palliative care specialist, feels that his team has made significant progress in advancing palliative care in Slovenia. "Ten years ago, there was no palliative care in Slovenia," he says. "Today, there is a network of about 100 centers that provide palliative care to cancer patients."

He adds, "In the beginning, we had to import everything from abroad. Now, we have our own expertise and can provide care to patients and their families in a more holistic way." He continues, "We have learned a lot about the needs of patients and their families, and we have developed a range of services to meet those needs."

The team's work has been recognized by international organizations, including the World Health Organization, which has designated Slovenia as a model for palliative care.

Zavratnik's profile

includes:

• National leader in palliative care

• Author of numerous publications

• Member of the European Society

of Oncology

• Member of the International Society

of Palliative Care

He is currently working on a new program to expand palliative care services to rural areas. "We want to make sure that everyone in Slovenia has access to high-quality palliative care, regardless of where they live," he says.

Zavratnik is also involved in research and education. He is currently working on a study to evaluate the effectiveness of a new treatment for cancer patients.

He is also involved in teaching and training. He has conducted numerous workshops and lectures on palliative care for healthcare professionals and patients.

Zavratnik is a member of the European Society of Oncology and the International Society of Palliative Care. He is also a member of the Slovenian Society of Oncology and the Slovenian Society of Palliative Care. He is a frequent speaker at international conferences and has published numerous articles in peer-reviewed journals.

Zavratnik's research interests include:

• The development of new treatments

• The improvement of quality of life

• The development of new treatment

He is currently working on a new program to expand palliative care services to rural areas. "We want to make sure that everyone in Slovenia has access to high-quality palliative care, regardless of where they live," he says.

Zavratnik is also involved in research and education. He is currently working on a study to evaluate the effectiveness of a new treatment for cancer patients.

He is also involved in teaching and training. He has conducted numerous workshops and lectures on palliative care for healthcare professionals and patients.

Zavratnik is a member of the European Society of Oncology and the International Society of Palliative Care. He is also a member of the Slovenian Society of Oncology and the Slovenian Society of Palliative Care. He is a frequent speaker at international conferences and has published numerous articles in peer-reviewed journals.

Zavratnik's research interests include:

• The development of new treatments

• The improvement of quality of life

• The development of new treatment

He is currently working on a new program to expand palliative care services to rural areas. "We want to make sure that everyone in Slovenia has access to high-quality palliative care, regardless of where they live," he says.

Zavratnik is also involved in research and education. He is currently working on a study to evaluate the effectiveness of a new treatment for cancer patients.

He is also involved in teaching and training. He has conducted numerous workshops and lectures on palliative care for healthcare professionals and patients.

Zavratnik is a member of the European Society of Oncology and the International Society of Palliative Care. He is also a member of the Slovenian Society of Oncology and the Slovenian Society of Palliative Care. He is a frequent speaker at international conferences and has published numerous articles in peer-reviewed journals.

Zavratnik's research interests include:

• The development of new treatments

• The improvement of quality of life

• The development of new treatment

Rising Stars

Bostjan Zavratnik
Rising Star
Bostjan Zavratnik is a palliative care specialist who has made significant contributions to the field of palliative care in Slovenia. He is currently working on a new program to expand palliative care services to rural areas. "We want to make sure that everyone in Slovenia has access to high-quality palliative care, regardless of where they live," he says.

member of a European working group of leading experts that has developed a set of guidelines for the management of patients with advanced cancer. These are the first guidelines of their kind in Europe and will help to improve the quality of care for patients with advanced cancer. The guidelines cover all aspects of care, from diagnosis to treatment and palliative care.

Zavratnik is also involved in research and education. He is currently working on a study to evaluate the effectiveness of a new treatment for cancer patients.

Zavratnik's research interests include:

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

»Vedno se zavedaj,
da meje obstajajo.

A nikoli se ne nehaj truditi,
da bi jih presegel.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Maja Ebert Moltara

- ambulanta za zgodnjo palliativno oskrbo

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Maja Ebert Moltara

- ambulanta za zgodnjo palliativno oskrbo
- podpora bolniku in svojem

METULJ www.palliativnaoskrba.si

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Maja Ebert Moltara

- ambulanta za zgodnjo palliativno oskrbo
- podpora bolniku in svojem
- projekti v sodelovanju z Slovenskim združenjem palliativne in hospic oskrbe

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Sodelovanje v mednarodnih projektih:

Breakthrough cancer pain guidelines 2013

We would like to thank the following people for their knowledge and guidance in helping to develop these European Oncology Nursing Society (EONS) guidelines:

Davida Basili	St. Luke's Cancer Centre, The Royal Surrey County Hospital, Guildford, United Kingdom
Janice Beale	University of Nottingham, Nottingham Medical School, Nottingham, United Kingdom
Hannah Bellamy	Ag. Averroes Hospital, Athens, Greece
Pauline Blandford	University of Nottingham, Nottingham Medical School, Nottingham, United Kingdom
Karen Black	Karolinska University Hospital, Stockholm, Sweden
Stephanie Blomberg	Stockholm University, Karolinska Institute, Stockholm, Sweden
Yvonne Brisse	Stockholm University, Karolinska Institute, Stockholm, Sweden
Heidi C. Brinkmann	The Norwegian University of Science and Technology, Trondheim, Norway
John Crowley	Mayo Clinic, Rochester, USA

2013 versija avtostruja je om teme: Pain management in International Society for General Oncology (SIOG) - SIOG

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Izobraževanja v drugih bolnišnicah 2012

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

2. ŠOLA ZA PALIATIVNO OSKRBO
ABC paliativne oskrbe pri bolnikih z rakom

ZBORNIK PRISPEVKOV
UKC Medico-Scientific Conference 2012
15. mednarodna konferenca na temo: Zdravstveni življenjski standard pri bolnikih z raka
23. in 24. marca 2012.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Izobraževanja v drugih bolnišnicah 2012

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

2. ŠOLA ZA PALIATIVNO OSKRBO
ABC paliativne oskrbe pri bolnikih z rakom

ZBORNIK PRISPEVKOV
UKC Medico-Scientific Conference 2012
15. mednarodna konferenca na temo: Zdravstveni življenjski standard pri bolnikih z raka
23. in 24. marca 2012.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Five-years of Palliative Care Unit
First University Hospital Ljubljana, Slovenia, Institute of Oncology Ljubljana, Slovenia, Maribor, Slovenia

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Abstracts
European Journal of Palliative Care
EAPC 2013
WORLD CONGRESS OF THE EUROPEAN ASSOCIATION FOR PALLIATIVE CARE
30 May - 2 June 2013
Prague Congress Centre
Palliative Care - An right way forward

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Podpora bolnikom in svojcem

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Projekt METULJ za bolnike z neozdravljivo boleznjijo in njihove bližnje

Projekt METULJ za bolnike z neozdravljivo boleznjijo in njihove bližnje

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Tiskane vsebine za bolnike in svojce:

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Projekt METULJ za bolnike z neozdravljivo boleznjijo in njihove bližnje

Projekt METULJ za bolnike z neozdravljivo boleznjijo in njihove bližnje

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Spletne vsebine za bolnike in svojce:

- telesni simptomi
- nega bolnika
- psihološka podpora
- duhovna podpora
- socialna podpora
- zadnji dnevi

www.paliativnaoskrba.si

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Izobraževanja v drugih institucijah 2014

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

3. MARIBORSKA ŠOLA PALIATIVNE OSKRBE
ZBORNIK PRISPEVKOV
JKC Maribor, 9. in 10. maj 2014

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Raziskovalno delo 2014

9th World Research Congress of the European Association for Palliative Care
Dublin, Ireland 9 - 11 June 2016

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

SLOVENSKI KONGRES PALLIATIVNE OSKRBE
»V luči dostojanstva življenja«

9. - 10. maja 2015.
Domus medicinae
Domžalska 162
1000 Ljubljana
Poštna številka:
prijava eSPPM@gmail.com

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Palliativna oskrba v medijih

V LUČI DOSTOJANSTVA ŽIVLJENJA
OB SVETOVNEM DNEVU PALLIATIVNE OSKRBE IN HOSPICA

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Redna interna izobraževanja zaposlenih na OI

OSKRBA NA BOLECKIH V DNEVNIH DREVNÝŽIVLJENIA

ZDRAVILSTVO BOLECKI V DNEVNIH DREVNÝŽIVLJENIA

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Palliativna oskrba v medijih

V LUČI DOSTOJANSTVA ŽIVLJENJA
OB SVETOVNEM DNEVU PALLIATIVNE OSKRBE IN HOSPICA

Ob svetovnem dnevu palliativne oskrbe in hospica je v Ljubljani pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja potekal dvodnevni Slovenski kongres palliativne oskrbe z naslovom V luči dostojanstva življenja. Organizatorji in rečanja s tem smisloščem neskončno sporočajo, da je glavni cilj palliativne oskrbe doseganje čim večje kakovosti življenja bolnika.

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Redna interna izobraževanja zaposlenih na OI

OSKRBA NA BOLECKIH V DNEVNIH DREVNÝŽIVLJENIA

ZDRAVILSTVO BOLECKI V DNEVNIH DREVNÝŽIVLJENIA

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

2017

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Informativna zgibanka za bolnike in njihove bližnje:

PALLIATIVNA OSKRBA

Fajne paliativne odločitve

Družbeni odgovornost včakave na OI

Informacije o spodbujanju včakave

Obveznosti in poglavje paliativne oskrbe

Obveznosti in poglavje paliativne oskrbe

Obveznosti in poglavje paliativne oskrbe

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Člani OAPO tima se ves čas spreminjajo:

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Člani OAPO tima se ves čas spreminjajo:

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

» Da se dobra ideja realizira, je potrebno mnogo truda, vztrajnosti, poguma in včasih tudi nesoglasij. "

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Mi vztrajamo zaradi njih, naših bolnikov:

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Naši bolniki nas učijo življenja...

ponosno, nepozabno delo naših bolnikov

dekoracija sobe za pogovore

10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALLIATIVNO OSKRBO

O Onkološki Institut Ljubljana INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

1995 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Hvala vsem, ki ste vztrajali z nami.

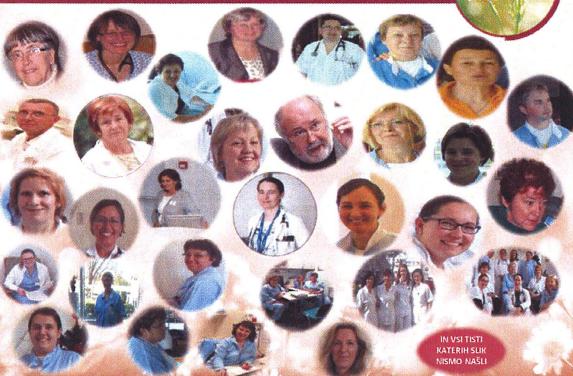
10 let ODDELKA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

O

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

1995
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015

IN VOLTA
KATERINI SUK
NISMO NALI

 ONSKOLOŠKI INSTITUT
LJUBLJANA INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

**ANALIZA DELA ODDELKA ZA AKUTNO
PALIATIVNO OSKRBO
2007 - 2016**

Ljubljana, 21.marec 2017

NIVOJI ORGANIZACIJE PALIATIVNE OSKRBE NA OI

OSNOVNI NIVO
vsi klinični oddelki OI

↓

KONZILIARNA SLUŽBA

SPECIALISTIČNI NIVO

- 6 postelj OAPO
- ambulantna za zgodnjo paliativno oskrbo

 ONSKOLOŠKI INSTITUT
LJUBLJANA INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

OBSEG DELA:

1. Hospitalna dejavnost (6 postelj)
2. Konziliarna dejavnost
3. Ambulantna dejavnost
4. Spremljanje na domu/drugih oddelkih OI
5. Izobraževalna dejavnost
6. Raziskovalna dejavnost

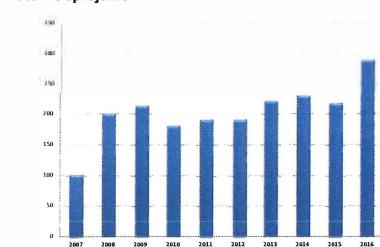

 ONSKOLOŠKI INSTITUT
LJUBLJANA INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

Hospitalna dejavnost

Število sprejemov na OAPO

LETNO	ŠTEVILLO SPREJEMOV
2007	102
2008	201
2009	214
2010	181
2011	191
2012	191
2013	222
2014	230
2015	218
2016	240

Hospitalna dejavnost

Povprečna ležalna doba

	2007-2011	2012	2013	2014	2015	2016
Povprečna ležalna doba (dnevi)	7,7	7,2	7,4	7,6	7,6	6,5

 ONSKOLOŠKI INSTITUT
LJUBLJANA INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

SPREJEMI		290
od doma (DSO)		145
ambulante OI		67
Amb. za zgodnjo paliativno oskrbo		21
Prethodilnička ambulanta		28
Ambulanta intensivna		9
Ambulanta radioterapije		1
Ambulanta surgerije		3
Ambulanta za podprtje		4
Inačna ambulanta		2
oddelki OI		60
interni		29
radioterapevt		21
kratkotrajna + interventivna oddelki		9
izven OI		38

 ONSKOLOŠKI INSTITUT
LJUBLJANA INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

sprejemi na OAPO	163
neposredno na oddelek	138
preko SNMP	7
ZUNANJI, preko IPP, CIIM	8
ZUNANJI, druge klinike	8
LjubHOSPIC	2

Onkološki
Institut
LJUBLJANA
Institute
of ONCOLOGY
LJUBLJANA

	2007-2011 skupna števila	povprečje leta 2007-2011 število	%	Število bolnikov 2012	%	Število bolnikov 2013	%	Število bolnikov v 2014	%	Število bolnikov 2015	%	Število bolnikov 2016	%
Vsi	899	180		191		222		230		218		290	
umrli na OAPO	420	84	46,7	74	38,2	84	37,8	63	27,4	78	35,8	103	35,5
Domov	400	80	44,5	93	48,7	114	51,4	125	54,3	105	46,2	149	51,4
HOSPIC	9	2	1,1	13	6,8	16	7,2	24	10,4	5	2,3	16	5,6
Druge	70	14	7,7	11	6,3	8	3,6	15	7,9	29	13,3	19	6,5

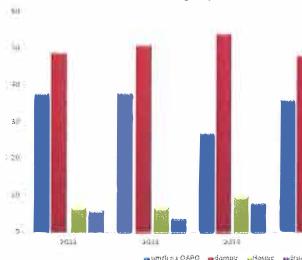
Drugo v 2015:
Oddelki OI (5), DSO (17), KOPA Golnik (2), oddelki drugih bolnišnic (5)

Drugo v 2016:
Oddelki OI (5), DSO (9), oddelki drugih bolnišnic (5)

Onkološki
Institut
LJUBLJANA
Institute
of ONCOLOGY
LJUBLJANA

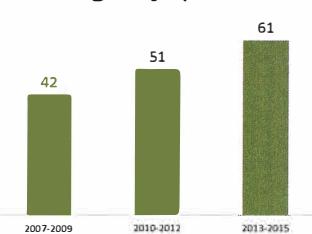
Kraj odpusta z OAPO

Onkološki
Institut
LJUBLJANA
Institute
of ONCOLOGY
LJUBLJANA

Zgodnja paliativna obravnavna na OI

Število dni vključenosti v
PO pred smrto

Onkološki
Institut
LJUBLJANA
Institute
of ONCOLOGY
LJUBLJANA

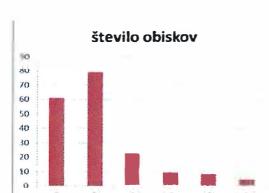
Ambulantna dejavnost

	14	30	
- Število ambulantnih dni			
- število terminov	42 (168 terminov) 84%	65 (260 terminov) 83%	78 (312 terminov) 107%
- % izvedenih terminov			
Število pregledov	106	153	211
povprečnost na amb	2,6 bolnika	2,4 bolnika	2,7 bolnika
Naroženi pregledi, ki se niso izvedli	24%	34%	37,3%

Onkološki
Institut
LJUBLJANA
Institute
of ONCOLOGY
LJUBLJANA

Povprečno število obiskov v AZPO

Onkološki
Institut
LJUBLJANA
Institute
of ONCOLOGY
LJUBLJANA

Konziliarna dejavnost

	Sep-dec 2012	2013	2014	2015	2016
Oddelek internistične onkologije	NP	99 (58%)	91 (59,5%)	77 (54,2%)	61 (37%)
Oddelek radioterapije	NP	50 (29%)	37 (24,2%)	45 (31,7%)	71 (43%)
Oddelek kirurgije	NP	22 (13%)	25 (16,3%)	20 (14,0%)	34 (20%)
SKUPAJ	37	171	153	142	166

Onkološki Institut Ljubljana
INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Koordinatorska dejavnost

Kraj vključitve koordinatorja	2012	2013	2014	2015	2016
OAPO (oddelek)		NP(104)	65	66	94
AZPO (ambulanta)	-	NP	50	88	67
Ambulanti OI	181	NP	23	14	23
Oddelek OI	246	NP (81)	110	63	127
Družinski izven OI, ...)	12	NP	60	71	45
skupaj	441	383	308	302	356
DRUŽINSKI SESTANEK	156	185	186	/	159

Onkološki Institut Ljubljana
INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Izobraževalna dejavnost 2016

NA ODDELKU

- dajaki zdravstvene nege
- študenti zdravstvene nege, medicine
- kroženja med specializacijo
 - družinski zdravniki: 57
 - urgentni zdravniki: 4
 - internistična onkologija: 2
 - radioterapija: 3

NA OI

- Delavnica Zdravljenje bolečine 2x letno
 - Delavnica Žadnji dnevi življenja 2x letno
 - Sredino jutranje predavanje na OI (november 2016)
- IZVEN OI**
- Preko Slovenskega združenja poliativne in hospic oskrbe
 - Seznam izobraževanj: www.szpho.si

Onkološki Institut Ljubljana
INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

Izobraževalna dejavnost

STROKOVNA JAVNOST

Onkološki vikendi 2005, 2008,
2009, 2010, 2011, 2012

- Prispevki v revijah, dnevnih časopisih
- Šole, seminarji, simpoziji, delavnice, kongresi
- Izdelava smernic, kliničnih poti, publikacij

Onkološki Institut Ljubljana
INSTITUTE OF ONCOLOGY LJUBLJANA

ŠIRŠA JAVNOST

Izobraževalna dejavnost

STROKOVNA JAVNOST

Oncološki
Institut
Ljubljana

Institut
of Oncology
Ljubljana

Izobraževalna dejavnost

BOLNIKI/SVĐUCI JAVNOST

www.paliativnaoskrba.si

V letu 2015 smo pripravili dve novi vsebinosti:
Krvavitev in Telesna aktivnost.

Raziskovalna dejavnost

- Prispevki na EAPC (Budimpešta 2007, Dunaj 2009, Lizbona 2011, Trondheim 2012, Praga 2013, Lleida 2014, Kopenhagen 2015, Dublin 2016)
- Predstavitev na slovenskih in tujih kongresih (Kanada 2010, Haag 2010, New York 2012, Opatija 2014)
- Objave v slovenskih in tujih strokovnih revijah

Oncološki
Institut
Ljubljana

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

Raziskovalna dejavnost

15th Congress of the European Association for Palliative Care, Madrid, Spain, May 18 - 20, 2017

- Nurses' attitudes towards death on Institute Oncology of Ljubljana
- Palliative Care Consultation Form (PCCF) at our comprehensive cancer centre
- Applicability of Malnutrition Universal Screening tool (MUST) in early palliative care outpatient clinic

Raziskovanje v teku:

- Prevalence of palliative care on Oncology Institute in Ljubljana
- Implementation of various services in patients with cancer in DAPO
- Usefulness of ESAS in palliative care

Oncološki
Institut
Ljubljana

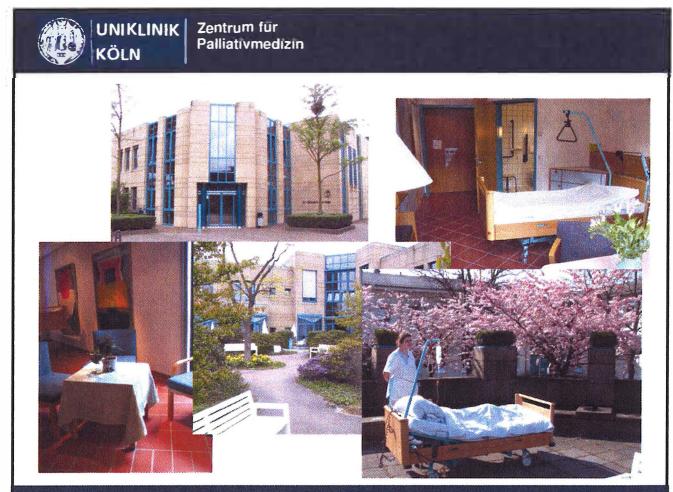
UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

10th Anniversary
Acute Palliative Care Department
Oncology Center
Ljubljana, March 21st, 2017

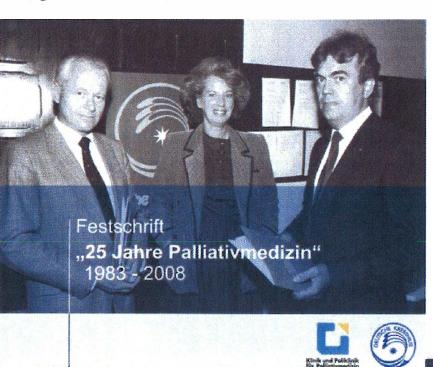

Palliative Care at a University Oncology Center

Raymond Voltz
palliativzentrum.uk-koeln.de

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

Festschrift
„25 Jahre Palliativmedizin“
1983 - 2008

Klinik und Poliklinik für Palliativmedizin

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

Facts

- 1% of population dies p.a.
- 1 dying = 4 relatives
- 5% involved p.a.
- 2/3 of deaths are expected
- 25% due to cancer (after cardiovascular)
- 50% die in hospital

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

A new way of caring...

- „Unit of care“
- „Total pain“
- ALS/MND
- multiprofessional volunteers/community
- in- and outpatient teaching
- research

Dame Cicely Saunders, St. Christopher's Hospice, London, 1962

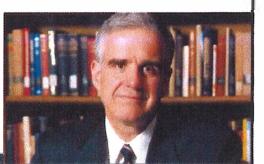
UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

Hospice

Soins Palliatifs

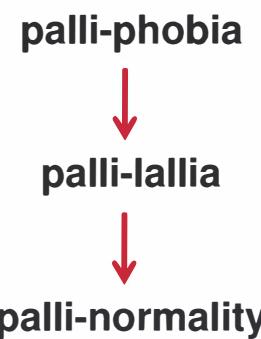
Balfour Mount, McGill University, Montreal, 1974

UNIKLINIK
KÖLN

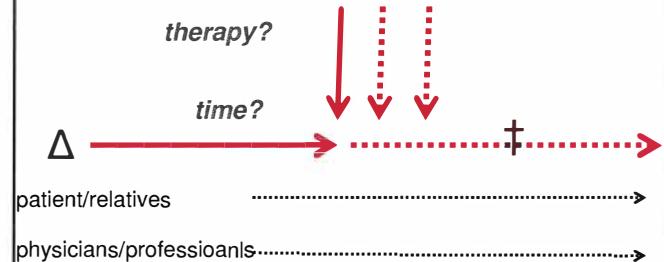
Zentrum für
Palliativmedizin

UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Right therapy at right time

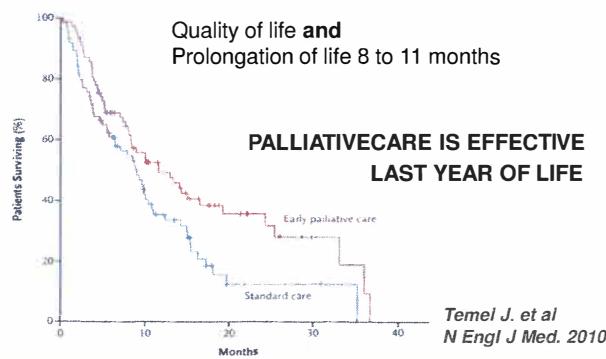
UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Lung cancer with mets:

Quality of life **and**
Prolongation of life 8 to 11 months

PALLIATIVECARE IS EFFECTIVE LAST YEAR OF LIFE

UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Patient/Relatives

last year of life only in retrospect; live forward
When do you want to know that this is your last year?

G. Rodin, Toronto

open communication of prognosis by physician

Schoenborn et al., JAMA, 5/2016

prolongation of life only in good quality of life

PRISMA EU Studie

„curative“ therapies in incurable situations is a
risk for depression in relatives

Nipp et al., Ann Oncol 5/2016

UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Physicians/Professionals

therapeutic illusion

intermittant success boosts this illusion

Casarett, NEJM, 3/2016

overestimation of prognosis

Gade et al., J Pall Med 2008; Kao et al., Psychooncology 2011

bringing good news is nicer
whose fault is disease or recurrence?

external expectations:
financing, QL, law, relatives...

UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Reality of „shared decision making“

in 68% prognosis was discordant (P>A)
89% did not know about this

Gramling et al., Oncology, 7/2016

many decisions are not perceived as decisions

Schnakenberg et al., ongoing CIO study

Improving communication

goal of therapy before methods

differentiate physician's wish from indication

differentiate patient's wish from will

prognosis patient > physician > reality

intuition: „surprise question“

Moss et al., 2010; Murray & Boyd, 2011; Moroni et al., 2014;
Hamano et al., 2015; Lakin et al., JAMA Int Med 10/2016

When to talk about palliative care?

„Palliative Care –

always

Chemotherapy –

sometimes“

Richard Schilsky, 2010
Former President of ASCO

ASCO, 2012; 2017; DGHO-DGP, July 2015

Improving structures

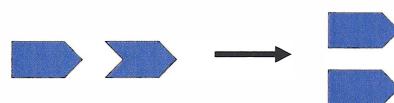
**palliative thinking starts at certain phase of disease,
not only in complex situations**

Gärtner, Wolf, Hallek, Voltz: Supp Care Cancer 2010;
Curr Opin Oncol, 2012; German National Guideline, 2015

**palliative care and disease modifying therapy
at same time and routinely**

Temel et al., 2010; Zimmermann et al., 2015; German National Guideline, 2015

Shared Care CIO Cologne/Bonn since 2006, entity specific SOPs

sequential

early integration, initiation,
Interaction, intervention,
implementation...

parallel
shared care

Gärtner, Wolf, Hallek, Voltz,
Supp Care Cancer 2010
Curr Opin Oncol, 2012

Comprehensive Cancer Care

therapy?

time?

Δ

patient/relatives

.....>

physicians/professionals.....>

palli-phobia

palli-lalia

palli-normality

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

Public Hot Topics

Euthanasia debate
Hospice
Palliative care

Fünf Positionen zeichnen sich ab
Sicherheit, Leid, Leben, Tod, Sterben und Beisetzung sind die fünf Positionen, die sich abzeichnen.
CDU & CSU positionieren sich gegen das Deutsche Bundestags Gesetz.
Mit einer gemeinsamen Regierung ist Sterben und Tod Mitte 2015 verwirklicht.

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

CDU CSU **SPD** BUNDESTAGSFRAKTION

Deutschlands Zukunft gestalten
Koalitionsvertrag
zwischen CDU, CSU und SPD
18. Legislaturperiode

Bei 185 Seiten unter der Rubrik Pflege auf Seite 85

„Zu einer humanen Gesellschaft gehört das Sterben in Würde.
Wir wollen die Hospize weiter unterstützen und die Versorgung mit Palliativmedizin ausbauen.“

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

Specialized Palliative Home Care (SAPV)
2007

↓

Hospice and Palliative Care Law (HPG)
2016

„The aim of this law is - by strengthening hospice and palliative care in the whole country of Germany – to come to nationwide care structures so that all dying are cared for well at all places.“

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

Charta/National Strategy

Phase 1 (2010-2012)
Consensus „Charta zur Verbesserung der Versorgung Sterbender“

Phase 2 (2012-2014)
„Charta Projects“, Signatures (>16.000 persons, > 1.500 organisations),
Lobbying for „National Strategy“

Phase 3 (2014-2016)
Consensus Action Points

Phase 4 (2017-2019)
Coordination Office

Steering Group: DGP, DHPV, BÄK
Funding: Robert Bosch Foundation, DKH, BMFSFJ

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

Research in Palliative Care?

2015
2 nice negative letters

↓

specific palliative care call

13 mio €, final approval expected spring 2017

Bundesministerium für Bildung und Forschung

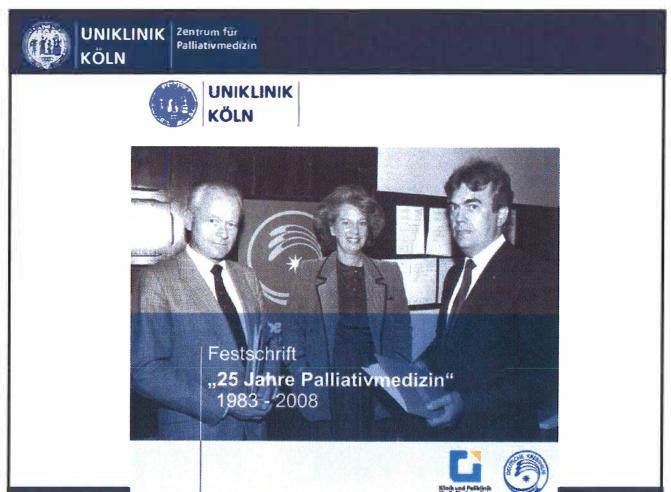
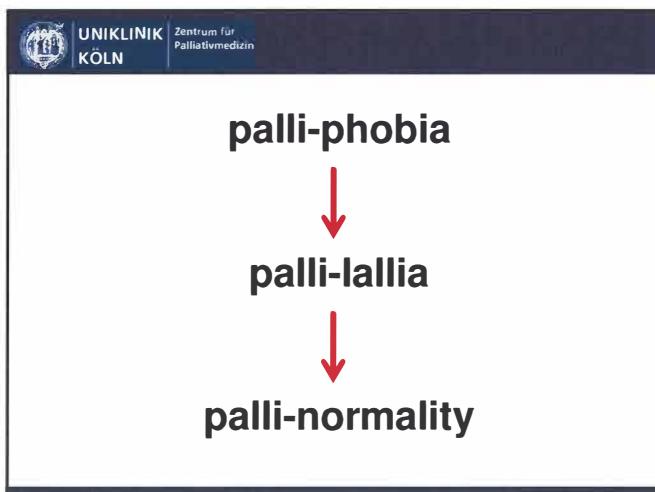
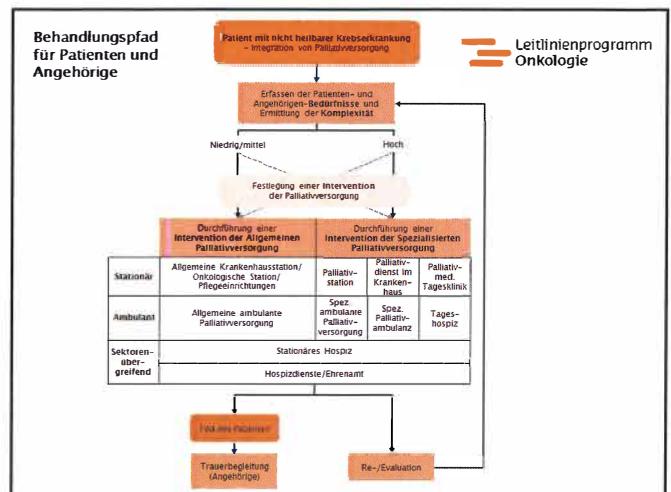
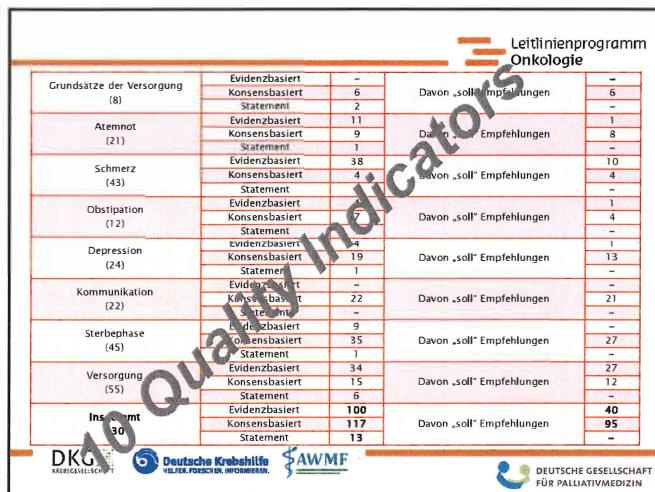
UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

National Guideline Palliative Care

Part 1 (2012-2015)
dyspnoea, pain, constipation, depression,
communication, dying phase, care structures

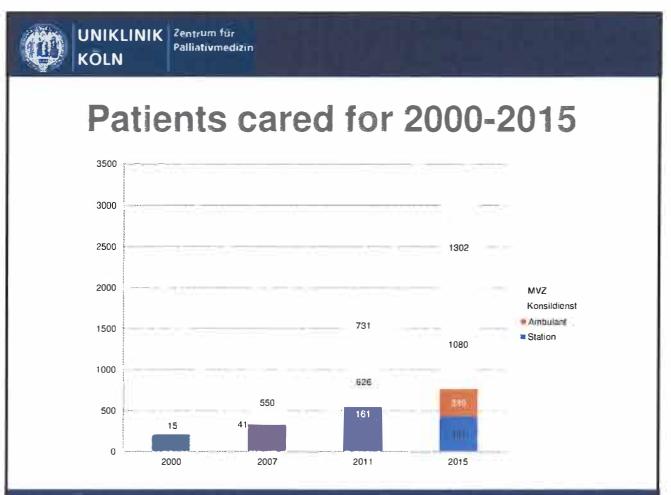
Part 2 (2016-2018)
intestinal obstruction, nausea/vomiting (independent from chemotherapy),
sleep disturbance, fatigue, fear,
wound care,
identifying goals of therapy, deal with wishes for hastening death

National Oncological Guideline Program (DKH, AWMF, DKG)
Lead: German Soc Palliative Medicine
Coordination: Bausewein, Simon, Voltz (München/Köln)

UNIKLINIK KÖLN Zentrum für Palliativmedizin

1983-6	opening of first palliative care unit, 5 beds in Surgery, home care team, in-patient hospice
1992	opening of Mildred Scheel building, 15 beds, Academy of German Cancer Aid
2004	Department of Palliative Medicine
2006	hospital consult service, integral part of CIO
2009	outpatient departments (MVZ)
2010	mandatory topic for medical students
2012	specialized home care team (SAPV)
2013	European Palliative Care Academy
2016/7	major research projects (7 mio €)

UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Patients and Relatives

Palliative Care Unit (15 beds)
Consult Service
Out-patient departments
Specialized home care
Volunteer Service (hospice service)
Bereavement Service

UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Palliative Care Unit

15 single rooms with garden
apartment-like, rooming-in possible
432 pts, 258 deaths (2016)
86% occupancy
90% cancer, 10 days avg stay
Team: 22 nurses, 4 physicians, 2
psychologists, 1 social worker,
physiotherapy, case manager, 30
volunteers, 1 volunteer coordinator,
music therapy, art therapy, Maya

UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Specialized Home Care

covering 2/3 of City of Cologne
500 pat (2016)
assessment, advice or full care,
cooperation with GP essential
24h on call
Team: 11 nurses, 5 physicians, 3 case
manager, 5 cars (including electric)

Teaching

Medical students

Specialization courses
physicians, nurses
Desire to Die
Leadership course EUPCA

School Project
palliativ&, Forum
Journal „Leben und Tod“

UNIKLINIK
KÖLN

Zentrum für
Palliativmedizin

Ongoing Research

Dementia
Multiple Sclerosis
Glioblastoma (RCT III)
Old Age Wellbeing

Bundesministerium
für Familie, Senioren, Frauen
und Jugend

Dyspnoea
Desire to Die

LYOL-C
Evaluation home care

Bundesministerium
für Bildung
und Forschung

The Future I

The Future II

Hospice?

Palliative?

In-patient Hospice
Hospice Service

Palliative Care Unit
Palliative consult Service
Specialized Palliative Home
Care

Center for Palliative Medicine

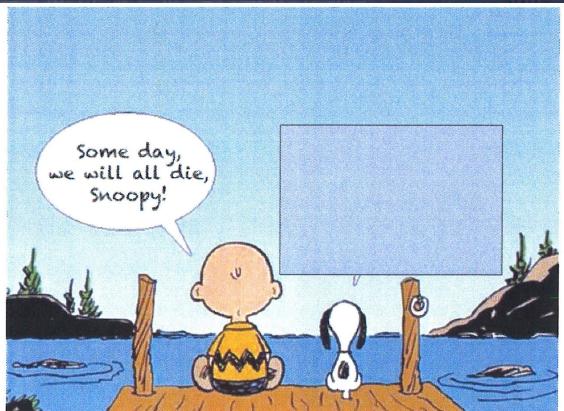
Palliative Care Unit, Palliative Consult
specialized home care, outpatient depts
hospice service (volunteers, bereavement)
society (e.g. school project)
in-patient university hospice (plan)

Palliative and Hospice Center

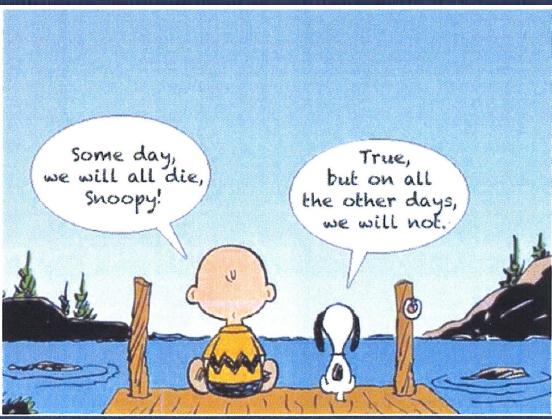

palli-phobia
↓
palli-lalia
↓
palli-normality

Some day,
we will all die,
Snoopy!

True,
but on all
the other days,
we will not.

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

POGLED V PRIHODNOST

Maja Ebert Moltara

21. marec 2017

POGLED V PRIHODNOST

„Prihodnost pripada tistim,
ki verjamejo v lepoto svojih sanj.“

Eleanor Roosevelt

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

2

„Izbral sem pot, ki ni uhojena
in to je vsa razlika.“
Frost; Pot po kateri se ne hodi

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGLED V PRIHODNOST

1. ZANIKANJE

2. PALIFOBIA

3. PALILALIJA

4. PALLIATIVNA FAZA

POGLED V PRIHODNOST

4

„Ne bojte se počasne rasti,
bojte se ostati na mestu.“

Kitajski pregovor

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGLED V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

NALOGE:

ONKOLOŠKI INŠTITUT

- skrb za bolnike in njihove bližnje s kompleknimi težavami
- podpora paliativni oskrbi na vseh kliničnih oddelkih OI
- izobraževanje zdravstvenih delavcev za izvajanje paliativne oskrbe na OI
- skrb za timsko delo
- raziskovanje

IZVEN ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA

- vzpostavitev sistema nepreknjene paliativne oskrbe
- detabuizacija in razumevanje paliativne oskrbe v javnosti
- vzpostavitev sistema izobraževanja vseh bodočih zdravstvenih delavcev
- odgovornost za sisemske spremembe na državnem nivoju

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGLED V PRIHODNOST

5

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

SKRB ZA BOLNIKE IN NJIHOVE BLIŽNJE s komplensnimi potrebami

- več enoposteljnih sob za bolnike (svojci)
- več zdravstvenega in negovalnega kadra
- prostor za dnevno druženje za bolnike in svojce
- programi za kvalitetno preživljanje časa (art-therapy, aroma-terapy,...)
- ambulanta za zgodnjo paliativno oskrbo vsak dan
- podpora bližnjim v obdobju žalovanja

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

7

POGLEJ V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

PODPORA PALIATIVNI OSKRBI NA VSEH KLINIČNIH ODDELKIH OI

- svetovalno delo zdravstvenemu kadru
- podpora bolnikom in njihovim bližnjim
- koordiniranje odpustov/sprejemov
- koordiniranje družinskih sestankov

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

9

POGLEJ V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

SKRB ZA TIMSKO DELO

- preprečevanje izgorelosti članov tima
- intravizija – supervizija?
- vzpodbuhanje sodelovanja med različnimi službami
- vzpodbuhanje razvijanja „zapostavljenih“ dejavnosti
- ? Oddelek za podporno in paliativno oskrbo ?

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

11

O
ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

THE UNIVERSITY OF TEXAS
MD Anderson
Cancer Center

UNIKLINIK
KÖLN

ESMO
European Society
of Medical Oncology

	OI	MD Anderson	Köln	ESMO analiza
št. postelj bolnice	287	600	1400	8 (5-12)
št. postelj PO	6	12	15	vse oblike PO
tip oddelka	akutni paliativni oddelek	akutni paliativni oddelok	paliativni oddelok	
ležalna doba	7 dni	7 dni	11-12 dni	14 dni (9-20)
število obračnav	Št. vseh obračnav: 700 hospitalizacije: 220 ambulanta: 150	NP	Št. vseh obrač. bol: 2000 hospitalizacije: 400 ambulanta: 900	
delež smrti	28 - 35%	NP	60%	40% (20-54%)
vodja oddelka	onkolog internist	onkolog internist	neurolog	/

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

IZOBRAŽEVANJE ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

- vzdrževanje rednih izpopolnjevanj za vse zaposlene na kliničnih oddelkih
? obvezni ?
- občasna obnovitvena interna izobraževanja za zaposlene na OAPO
- nadgradnja in izpopolnjevanje zaposlenih na OAPO v tujini

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

10

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

RAZISKOVANJE

- nadalne redne analize opravljenega dela in sprotne ukrepi
- predstavitev in aktivne udeležbe na nacionalnih in mednarodnih kongresih
- sodelovanje v mednarodnih študijah

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

11

POGLEJ V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

NALOGE:

ONKOLOŠKI INŠTITUT

- skrb za bolnike in njihove bližnje s kompleknimi težavami
- podpora paliativni oskrbi na vseh kliničnih oddelkih OI
- izobraževanje zdravstvenih delavcev za izvajanje paliativne oskrbe na OI
- skrb za timsko delo
- raziskovanje

IZVEN ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA

- vzpostavitev sistema nepreknjene paliativne oskrbe
- detabuizacija in razumevanje paliativne oskrbe v javnosti
- vzpostavitev sistema izobraževanja vseh bodočih zdravstvenih delavcev
- odgovornost za sisemske spremembe na državnem nivoju

13

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGLEJ V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

VZPOSTAVITEV SISTEMA NEPREKIJENE PALIATIVNE OSKRBE

- dokumentacija bolnika v paliativni oskrbi, ki ga spremlja kjerkoli je obravnavan
- zagotavljanje znanja na vseh nivojih zdravstvene mreže

14

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGLEJ V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

RAZUMEVANJE PALIATIVNE OSKRBE V JAVNOSTI

- pisni materiali za ne-zdravstveno populacijo
- paliativna oskrba v sodobnih medijih
- medijska prisotnost

15

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGLEJ V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

IZBRAŽEVANJA VSEH BODOČIH ZDRAVSTVENIH DELAVEV

- skrb za ustrezne priročnike s področja paliativne oskrbe
- vključitev paliativne oskrbe v redne izobraževalne programe:
 - zdravnike (do-diplomsko in poddiplomsko izobraževanje)
 - medicinske sestre
 - druge
- sodelovanje pri nastanku smernic na področju paliativne oskrbe
- sodelovanje s SZPHO

16

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGLEJ V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

SISTEMSKE SPREMEMBE NA DRŽAVNEM NIVOJU

- razvoj paliativne oskrbe na vseh nivojih
 - primarni
 - sekundarni
 - terciarni
- uvajanje mobilnih timov

17

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGLEJ V PRIHODNOST

ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO

18

ONKOLOŠKI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

**ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO
IN NAŠI NEPOGREŠLIVI SODELAVCI**

**ODDELEK ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO
ob zaključku**

*NE ostajaj v preteklosti,
NE sanjam o prihodnosti,
Osredotoči se na sedanjost.*

Buda

*Bodi spremembra,
ki jo želiš videti v svetu.*

Gandhi

ONKOLOGIČNI
INSTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

20